

Invalidiliiton kuntavaalitavoitteet 2025

ESTEETÖN JA YHDENVERTAINEN KUNTA

Näillä toimilla edistetään fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten ihmisten oikeuksien toteutumista kunnissa:

- **Varmistetaan tilojen, ympäristöjen, asenteiden ja palvelujen esteettömyys**, jotta vammaiset ihmiset voivat elää yhdenvertaista elämää niin vanhempina, lapsina, työntekijöinä, luottamushenkilöinä kuin kunnan palveluiden käyttäjinäkin.
- **Otetaan vammaiset ihmiset ja heitä edustavat järjestöt mukaan** valmisteluun kaikilla hallinnonaloilla jo suunnitteluvaiheessa.
- **Luodaan työllisyysalueelle inklusiiviset työmarkkinat ja työllisyyspalvelut**, jotta vammaisten ihmisten työllisyys paranee.
- **Varmistetaan, että palveluihin ohjaus sujuu saumattomasti** hyvinvointialueen terveys- ja kuntoutuspalvelujen ja kunnan soveltavan liikunnan välillä.
- **Huomioidaan vammaiset ihmiset kaavoituksessa ja rakentamisessa.** Esteetön ja turvallinen asuinympäristö huomioi kaikki kuntalaiset yhdenvertaisesti.
- **Otetaan kunnan vammaisneuvosto osaksi päätöksentekoprosesseja** ja annetaan sille mahdollisuus tehdä esityksiä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle sekä puhe- ja läsnäolo-oikeus kaikissa kunnan lautakunnissa ja valtuustossa. Vammaisneuvoston on päästävä vaikuttamaan asioihin riittävän ajoissa.

Kunnan palvelut ovat tärkeitä fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten ihmisten arkielämän sujumisen turvaajia. Rakennetun ympäristön ja liikennevälineiden esteettömyys sekä toimiva palvelukokonaisuus mahdollistavat vammaisille ihmisille yhdenvertaisen osallistumisen muun muassa koulutukseen, työllisyyspalveluihin sekä kulttuuri- ja liikuntapalveluihin. Kolmasosa Invalidiliiton osallisuusbarometriin vastanneista ilmoitti tilojen esteellisyden hankaloittavan tai kokonaan estävän kulttuuri- ja liikuntapalveluiden käytön.

Kunnan peruspalveluista leikkaaminen ei lopulta ole säästö, vaan aiheuttaa lisäkustannuksia yhteiskunnallemme ja inhimillistä kärsimystä vammaisille ihmisille. Osallisuus, hyvä elämä ja yhdenvertaiset mahdollisuudet toteutuvat kovin heikosti, jos arkea kannattelevat palvelut murenevat.

Suomen vuonna 2016 ratifioima YK:n vammaisyleissopimus on osa velvoittavaa lainsäädäntöä. Edelleen aivan liian usein sopimuksen veloitteet – ja samalla vammaisten ihmisoikeudet – sivuutetaan. Sopimuksen läpileikkaavia teemoja ovat esteettömyys, yhdenvertaisuus ja osallisuus, joiden tulee ohjata myös kuntien päätöksentekoa. Ihmisoikeudet ja yhdenvertaisuus eivät ole mielipide- tai kustannuskysymyksiä.

”Julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.” PeL 22 §

”Tämän yleissopimuksen tarkoituksena on edistää, suojella ja taata kaikille vammaisille henkilöille täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikki ihmisoikeudet ja perusvapaudet sekä edistää vammaisten henkilöiden synnynnäisen arvon kunnioittamista.” YK:n vammaisyleissopimus, artikla 1